

מסורת הש"ס

^(א) נשבת קלף. ושי"ב, ^(ב) שבת קל: לעיל כג: ודף [ה:] לקמן פט. ודף כ"א, ^(ג) וצ"ל ר"ש אומרו, (ד) לקמן כ"א, ^(ה) [לקמן פה:]; (ו) לעיל סו:; (ז) [שי"ן לך עג:]; (ח) צ"ל עירוב, כ"ח, ט"ז (ט) משום. רש"י,

הגהות הב"ח

(א) גמ' אחד גגות ואחד חצירות ואחד קרפפות רשות אחת: (ב) שם לאפוקי ממלי (דמלך) מו"מ וי"צ ס"א דבתרי וסי מוכח במו"מ אצל בלאשיי פ' כ"ד משתמין תוספ הנירסא דילמא אתי לאפוקי ממלי דחצר לחורב: (ג) תוס' ד"ה עד שיהיו בתים וחצירות פתוחים למוטין והגך כיוון דכולן פתוחין זו לזו ומעריצין יחד: (ד) בא"ד כיון שאין פתוחין זו לזו למצוי הכא כ"ל וסימ' אלא ממקח: (ה) בא"ד אין ראוי לאסור דאפילו: (ו) בא"ד כיון אלא היה פתח מעולם: (ז) בא"ד ועד דאפי' פתח גמור שאינו כ"ל. ומצינו כיון ממקח: (ח) בא"ד בתלן שבין חצר לחצר מורת מחילה עליו כמו בקולם: (ט) ד"ה הכא גמי וכו' ה"ג כשנשתתפו במצוי לא אסרינן: (י) בא"ד הכי גמי כשנשתתפו במצוי אסרינן: (כ) בא"ד כלם שצטמו במצוי לחורבה דילמא אחי:

גליון הש"ס

גמ' ואורא ר"י לטעמיה. עיין לקמן דף כ"ז ע"א תוס' ד"ה איכא דאמרי: רש"י ד"ה ה"ז לא גזיר וכו' והרי רשות אחרת. עיין לקמן דף פה ע"א תוס' ד"ה שני בתים:

מוסף רש"י

עד שיהיו בתים וחצירות פתוחין לתוכו. בתים פתוחין לחצרות, שכן היה דרכן שאין בתים פתוחין אלא לחצרות, וכל חצר האמור בהש"ס ובמשנה אינו אלא לפני הבית. אצל שאחרי הבית מוקפה או רחבה קרי לה (דע"ל ה.). ואחד קרפפות. שאין יותר מבית סאמית (לקמן ט"ז). אם של בית סאמית הוא מוטלטל כגולו, ואם יותר ולא הוקף ליריעה קרי ליה רשות אחת לגבי חצרו או לגבי חצר נטלטל ב' אמות בזה וב' אמות בזה. להוציא ולהכניס מזה לזה (שבת ק"ז). רשות אחת הן. הן ומטלטלין מזה לזה, אפילו מתאר של ריעים לחצר של ריעים בלא עירוב, ולית ליה לריש' עירוב חצרות אלא משום הימך כלי הבית (לקמן ט"ז). לכלים ששבתו לתוכן. אפילו הן של צעלים הרבה (דע"ל כ"ג). כשקדש היום היו בחורבו ולא בתוך הבית, דאילו שצמו כלים צמים, לא מיעביא הכי דלא עירבו בני

בתי החצר, דאפילו בית לחצר לא יוצאו כלי הבית, אלא אפילו עירבו ומטלטל מצית לחצר לא יוצאו כלל הבית מתוך ז' (שבת ק"ז). או מתוך לקרפף או לגג. דעית וקרפף שתי רשויות הן ואפילו אחד גבול (דע"ל כ"ג). ולא לכלים ששבתו בתוך הבית. והביאום לחצין ע"י שעריבו בני התר אסור להוציא מתחניו לחצר אחרת אם לא עירבו ב' החצירות יחד (לקמן ט"ז). והוא שלא עירבו. בני החצירות כל אחת לעצמה דהשתא לא שמימי כלל הבתים בחצר ויובא למצור אז שרית להוציא כלים שצבתו בזה להניקם לחצרתה אחי לאפוקי גמי לה כלל הבית (דקמן כ"א). אבל עירבו. כל חצר לעצמה ולא עירבו ב' החצירות יחד אסור לנטלטל מזה לזו אפילו כלי החצר, דכיון דשמימי מאני דבתים בחצר גזרינן דילמא אחי לאפוקי מאני דבתים שצבתו זו לחצר זו, וי"ש מורה בזה דקמינ אצל לא לנלים שצבתו בתוך הבית (שם). אין לנו בעירוביך. להוסיף הימך (דע"ל טו.).

הדר פרק ששי עירובין

י' בתים וחצירות פתוחין לתוכו. בתים לחצירות שני בתים לכל חצר ושתי חצירות למצוי והנך כיוון דכולן פתוחין זו לזו ומערכות יחד דרך פתחייהם חדא חשיב להו. ולית ליה לרצ הא דמניא לעיל [עג.]. אכ וצנו מצוי שלהן יותר בלחי וקורה דכל היכא דלא צעי לערובי אי גמי

צעי לערובי ומני לערובי בלא שימוש

מצוי לא משתרי ההוא מצוי בלחי וקורה עד שתהא שם חצר אחת שאינה פתוחה לחצרותיה או שתי שורות של חצירות אחת ולצידו זה ואחת לצידו אחר והמצוי צייניהן שאינן יכולות להתערב אלא על ידי מצוי: **גים אחד וחצר אחת.** בית בלא חצר וחצר שצית אחר פתוח לה: **אפי' חורבה.** מכאן וחצר מכאן דאין חצר בלא בית: **אפי' שציל של כרמים.** פתוח למצוי מכאן וחצר מכאן: **אחד גגות וכו'.** כולן רשות אחת לנטלטל כלים שצבתו בגג זה לגג חצירו ולא אמרי' כשם **שדורין** חלוקין למטה כך חלוקין למעלה וכלים שצבתו בחצר זו מוציאין לחצרתה וכן לקרפף וכן לחצר ולקרפף מן הגגין הוואיל וכולן רשות שאינה **דירה** היא ואין נרצך לערב מחצר לחצר אלא בשציל כלים שצבתו צצית שצבתו זו להוציאם לחצר אחרת: **הלכה כר"ש.** שהחצירות מוציאין מזה לזו בלא עירוב: **והוא שלא עירבו.** בני החצירות כל אחת לעצמה ואסור להוציא מן הבתים לחצר דכיון דאין מצויין כלי הבית בחצר ליכא למיגזר אי מפקת כלים שצבתו בחצר לחצרתה אתו לאפוקי גמי כלים שצבתו צצית שהוציאו מתחת זו לחצר אחרת: **דילמא אחי לאפוקי מאני דבתים.** שצבתו זו לחצר אחרת: **הכא גמי לא גזיר**

דילמא אחי לאפוקי מאני דחצר לחורבה. דרך מצוי * והרי רשות אחרת היא שיש לה צעלים ובמצוי לא נשתתפו שהרי אינה אוסרת דמניא לעיל בפירקין [עג:] אינו אסור אלא מקום דירה בלבד דהיינו מקום פיתא או מקום לינה: **להא שמעטא.** דאמר שמואל לעיל אפילו בית וחצר: **אחוי לי אושפזיה.** דלחילי ואשפזיה לא שמואל: **שהמצוי לחצירות.** דייקנין לישנא דחצירות ולא חצר: **קבלה מייניה.** שמואל והדר ביה לגבי רב או לא:

לא נשתתפו שהרי אינה אוסרת דמניא לעיל בפירקין [עג:] אינו אסור אלא מקום דירה בלבד דהיינו מקום פיתא או מקום לינה: **להא שמעטא.** דאמר שמואל לעיל אפילו בית וחצר: **אחוי לי אושפזיה.** דלחילי ואשפזיה לא שמואל: **שהמצוי לחצירות.** דייקנין לישנא דחצירות ולא חצר: **קבלה מייניה.** שמואל והדר ביה לגבי רב או לא: **אחא**

יחד דרך פתחייהן עצמן בלא פתחייהן הפתוחות למצוי ויש לומר דמשכחת לרצ כגון שעריצו חצירות זו לזו דרך סולמות דלא חשיבי ביהי פתוחות זו לזו דהא אמרינן כצידא מעברין (לעיל דף ט:). דסולם תורת מחילה עליו להקל אף בשעה שיש עליו מורת פתח להקל ועוד יש למצוא כגון שמעריצין דרך חלונות הפתוחות מחצר לחצר בתוך עשרה כיוון דהוי כוליה חלון למעלה מארבעה טפחים אין ראוי לאסור ^(א) אפי' פתח שעשי לציאה וכניסה ואין פתח אחר לנאת שם אינו אסור כיון שיש שם דקה ד' ואפילו אם נפשך לומר שכשהיה פתח והיה עושה לפניו דקה גראה שם הסילוק יותר מכאן לפי שהיה כאן פתח וביטלו אצל בחלון למעלה מד' לא חשיב גוצוה ציטול פתח ^(ו) כיון שלא פתח מעולם ולא דמי לפתח המתבטל מ"מ כיון שחלון שמתאר לחצר אולם שעוי לציאה וכניסה כמו פתח שישנו מזה לזו לא עדיף מסולם לחושבו אחת וגם אם לא יהיה החלון למעלה מד' אלא יהיה למעלה מג' דכיון דלא מידרים יש סבא לומר כן ועוד דאפי' פתח גמור ^(ז) כיון שאינו רגיל אינו אסור כדאמרינן בפרק מי שהוציאוהו (לעיל דף מט.). וכיון דתורת מחילה עליו שלא לאסור גם לענין זה שצכאן בחלון שאין רגילות כניסה ויציאה דרך חלון כמו בפתח גמור יהא בחלון שבין חצר לחצר ^(ח) (יש עליו) מורת מחילה כמו בקולם שלא להחשיב החצירות אחת ע"י עירוב שמעריצין יחד דרך חלונותיהם מזה לזו ולא דמו לפתחים שבין זו לזו דמשאו להו חדא אע"פ שאין בני כל חצר וחצר רגילין בהן כמו בפתחי המצוי כי מה שאין רגילין בהן כמו בפתחי המצוי זה לפי שרשויות החצירות חלוקות ואין עיקר תשמיש ודירה של כל חצר וחצר אלא לבני החצר עצמה ולא לבני האחרת ולהכי חשיב כרגיל לשויניהו חדא על ידי עירוב אצל חלון יהא עליו מורת מחילה דלא לשויניהו חדא ע"י חלון כיון דלא חזי למיהוי רגיל כפתח הפתוח למצוי אפי' היו כל החצירות של אדם אחד:

ושמואל אמר אפי' בית וחצר. פי' בקונטרס בית בלא חצר ובית וחצר למעלה פי' באופן אחר צפ"ק (לעיל דף יב:) גבי הא דאמר ר"ג נקיטינן איזהו מצוי שניתר בלחי וקורה שאזכורו יתר על רוחבו ובתים וחצירות פתוחין לתוכו: **הבא גמי לא גזרינן דילמא אחי לאפוקי מאני דבתים לחורבה.** תימה מאי קאמר ואזדא ר' יוחנן לטעמיה כי סבר כרצ גמי דאמר והוא שלא עירבו אצל עירבו גזר דילמא אחי לאפוקי מאני דבתים לחצר מכל מקום הכא אין לו לגזור דהא בחצר שעריצו לעצמה לא אסרינן לה לאפוקי מאני דבתים לתוכה דילמא אחי לאפוקיניהו לחצר אחרת ה"ג ^(א) כשעריצו במצוי לא אסרי' לאפוקי מאני דבתים למצוי דילמא אחי לאפוקיניהו לחורבה דגזר מקום המותר דילמא אחי לאפוקי אותם כלים עצמן משם למקום האסור ואור"י דהכי פי' דלרצ כשגזר כשעריצו לאסור כלים שצבתו בחצר לאפוקיניהו לחצר אחרת אע"פ שכל החצרות רשות אחת לר"ש לכלים שצבתו בתוכה אפי' הכי אסר רב כשעריצו דילמא אחי לאפוקי לחצר אחרת כלים שצבתו בתוך הבית ומצויין באותה חצר ה"ג ^(ב) כשעריצו במצוי היה אסור כלים שצבתו במצוי לאפוקיניהו לחורבה דילמא אחי לאפוקי כלים שצבתו בתוך הבית לחורבה שהם מצויין וכיון דאסור להוציא מן המצוי לחורבה אם כן אין לחורבה להמיר המצוי אצל רבי יוחנן דלא גזר הכי גמי לא היה אסר להוציא כלים שצבתו ^(ג) במצוי דילמא אחי לאפוקי מאני דבתים לחורבה ומש"ה מהני שפיר חורבה להמיר את המצוי:

עד.

רבינו חננאל

עד שיהו בתים וחצירות פתוחים לתוכו. ^(א) ומעריצין יחד דרך פתחייהן חדא חשיב להו ולית ליה לרצ הא דמניא לעיל אכ וצנו מצוי שלהן יותר בלחי וקורה דכל היכא דלא צעי עירוב אי גמי צעו עירוב ומני לערובי בלא שימוש מצוי לא משתרי ההוא מצוי בלחי וקורה עד

שתהא שם חצר אחת שאינה פתוחה לחצרותיה או שתי שורות של חצירות אחת ולצידו אחד ואחת לצידו אחר והמצוי צייניהם שאינן יכולות להתערב אלא ע"י מצוי ע"כ לשון הקונטר' וקסה לר"י דלא מסתבר למימר דפליג רב אצרימא דלעיל דהא קי"ל בזה כרצ מדאמר רב נחמן צפ"ק (לעיל דף יב:) נקיטינן איזהו מצוי שניתר בלחי וקורה וכו' ופי' ר"י דלא חשיצין בתים וחצירות דאכ וצנו חדא כיון שאין הבתים פתוחים זה לזה ולא החצירות פתוחות זו לזו אלא למצוי דכי היכי דעעריצו ונשתתפו להיות מותרים להוציא מחצר לחצר דרך המצוי חשוצות החצירות שמים ולא משוי להו ^(א) שימוש חדא חצר לענין בתים וחצירות פתוחים לתוכו כיון שאין פתוחין זו לזו ^(ב) אלא למצוי הכא גמי כי צמה שהם של אכ וצנו אין לחושצם אחת יותר מבשול נכרים ועעריצו דעפי מעעירוב לא מהני מה שהם של אכ וצנו להחשצ אחת ולהחשצ המצוי כאילו אין בתים וחצירות פתוחין לתוכו ואם תאמר כיון דמשוי להו כחדא כשפתוחות זו לזו ^(ג) משמע דיכולין לערב יחד בלא מצוי אם כן היכי משכחת לה שעעריצו בחצירות ומותרין לרצנן כאן וכאן ולר' מאיר אין מותרין אלא בחצירות ובכל החצירות מיהא מותרין וכשעעריצו ונשתתפו מותרים כאן וכאן אע"פ שקסמם מצוי דמשנה ובצרימא משמע שהכשירו בלחי וקורה דלהכי לא תני

פתוחות זו לזו דצעי לאוקומי במצוי הניתר בלחי וקורה הא כיון דצעעירצו לחודיה סגי לרצנן צין בחצירות צין במצוי אי"כ עירבו כל החצירות יחד ומאחר שרבי מאיר אסור למצוי וממירן כולן מזה לזו שהרי אינו אסורין אלא המצוי לבדו אם כן פתוחות כולן זו לזו והואיל וכן היאך מותר המצוי בלחי וקורה לרצ שאוסר כשיכולין לערב דרך פתחייהן מזה לזו ואף על פי שלא עירבו וכל שכן כאן שעעריצו כולן יחד דרך פתחייהן הפתוחות למצוי ויש לומר דמשכחת לרצ כגון שעעריצו חצירות זו לזו דרך סולמות דלא חשיבי ביהי פתוחות זו לזו דהא אמרינן כצידא מעברין (לעיל דף ט:). דסולם תורת מחילה עליו להקל אף בשעה שיש עליו מורת פתח להקל ועוד יש למצוא כגון שמעריצין דרך חלונות הפתוחות מחצר לחצר בתוך עשרה כיוון דהוי כוליה חלון למעלה מארבעה טפחים אין ראוי לאסור ^(א) אפי' פתח שעשי לציאה וכניסה ואין פתח אחר לנאת שם אינו אסור כיון שיש שם דקה ד' ואפילו אם נפשך לומר שכשהיה פתח והיה עושה לפניו דקה גראה שם הסילוק יותר מכאן לפי שהיה כאן פתח וביטלו אצל בחלון למעלה מד' לא חשיב גוצוה ציטול פתח ^(ו) כיון שלא פתח מעולם ולא דמי לפתח המתבטל מ"מ כיון שחלון שמתאר לחצר אולם שעוי לציאה וכניסה כמו פתח שישנו מזה לזו לא עדיף מסולם לחושבו אחת וגם אם לא יהיה החלון למעלה מד' אלא יהיה למעלה מג' דכיון דלא מידרים יש סבא לומר כן ועוד דאפי' פתח גמור ^(ז) כיון שאינו רגיל אינו אסור כדאמרינן בפרק מי שהוציאוהו (לעיל דף מט.). וכיון דתורת מחילה עליו שלא לאסור גם לענין זה שצכאן בחלון שאין רגילות כניסה ויציאה דרך חלון כמו בפתח גמור יהא בחלון שבין חצר לחצר ^(ח) (יש עליו) מורת מחילה כמו בקולם שלא להחשיב החצירות אחת ע"י עירוב שמעריצין יחד דרך חלונותיהם מזה לזו ולא דמו לפתחים שבין זו לזו דמשאו להו חדא אע"פ שאין בני כל חצר וחצר רגילין בהן כמו בפתחי המצוי כי מה שאין רגילין בהן כמו בפתחי המצוי זה לפי שרשויות החצירות חלוקות ואין עיקר תשמיש ודירה של כל חצר וחצר אלא לבני החצר עצמה ולא לבני האחרת ולהכי חשיב כרגיל לשויניהו חדא על ידי עירוב אצל חלון יהא עליו מורת מחילה דלא לשויניהו חדא ע"י חלון כיון דלא חזי למיהוי רגיל כפתח הפתוח למצוי אפי' היו כל החצירות של אדם אחד:

ושמואל אמר אפי' בית וחצר. פי' בקונטרס בית בלא חצר ובית וחצר למעלה פי' באופן אחר צפ"ק (לעיל דף יב:) גבי הא דאמר ר"ג נקיטינן איזהו מצוי שניתר בלחי וקורה שאזכורו יתר על רוחבו ובתים וחצירות פתוחין לתוכו: **הבא גמי לא גזרינן דילמא אחי לאפוקי מאני דבתים לחורבה.** תימה מאי קאמר ואזדא ר' יוחנן לטעמיה כי סבר כרצ גמי דאמר והוא שלא עירבו אצל עירבו גזר דילמא אחי לאפוקי מאני דבתים לחצר מכל מקום הכא אין לו לגזור דהא בחצר שעריצו לעצמה לא אסרינן לה לאפוקי מאני דבתים לתוכה דילמא אחי לאפוקיניהו לחצר אחרת ה"ג ^(א) כשעריצו במצוי לא אסרי' לאפוקי מאני דבתים למצוי דילמא אחי לאפוקיניהו לחורבה דגזר מקום המותר דילמא אחי לאפוקי אותם כלים עצמן משם למקום האסור ואור"י דהכי פי' דלרצ כשגזר כשעריצו לאסור כלים שצבתו בחצר לאפוקיניהו לחצר אחרת אע"פ שכל החצרות רשות אחת לר"ש לכלים שצבתו בתוכה אפי' הכי אסר רב כשעריצו דילמא אחי לאפוקי לחצר אחרת כלים שצבתו בתוך הבית ומצויין באותה חצר ה"ג ^(ב) כשעריצו במצוי היה אסור כלים שצבתו במצוי לאפוקיניהו לחורבה דילמא אחי לאפוקי כלים שצבתו בתוך הבית לחורבה שהם מצויין וכיון דאסור להוציא מן המצוי לחורבה אם כן אין לחורבה להמיר המצוי אצל רבי יוחנן דלא גזר הכי גמי לא היה אסר להוציא כלים שצבתו ^(ג) במצוי דילמא אחי לאפוקי מאני דבתים לחורבה ומש"ה מהני שפיר חורבה להמיר את המצוי:

מצוי

בתי החצר, דאפילו בית לחצר לא יוצאו כלי הבית, אלא אפילו עירבו ומטלטל מצית לחצר לא יוצאו כלל הבית מתוך ז' (שבת ק"ז). או מתוך לקרפף או לגג. דעית וקרפף שתי רשויות הן ואפילו אחד גבול (דע"ל כ"ג). ולא לכלים ששבתו בתוך הבית. והביאום לחצין ע"י שעריבו בני התר אסור להוציא מתחניו לחצר אחרת אם לא עירבו ב' החצירות יחד (לקמן ט"ז). והוא שלא עירבו. בני החצירות כל אחת לעצמה דהשתא לא שמימי כלל הבתים בחצר ויובא למצור אז שרית להוציא כלים שצבתו בזה להניקם לחצרתה אחי לאפוקי גמי לה כלל הבית (דקמן כ"א). אבל עירבו. כל חצר לעצמה ולא עירבו ב' החצירות יחד אסור לנטלטל מזה לזו אפילו כלי החצר, דכיון דשמימי מאני דבתים בחצר גזרינן דילמא אחי לאפוקי מאני דבתים שצבתו בזה לחצר זו, וי"ש מורה בזה דקמינ אצל לא לנלים שצבתו בתוך הבית (שם). אין לנו בעירוביך. להוסיף הימך (דע"ל טו.).

רשמואל אמר אפי' בית

אחת. ור' יוחנן אמר אפי' חורבה אם יש במבוי, כיון שהיא ראויה לבית דירה יותר בלחי וקורה, אבל שביל של כרמים דלא חזי לדירה לא. וקיימא לן כר' יוחנן. ואודו לטעמיהו דחנן ר' שמעון אומ' אחד גגות ואחד חצירות [ואחד קרפפות] לכלין ששבתו בתוכן כו'. אמר רב הלכה כר' שמעון והוא שלא עירבו, אבל עירבו גזרינן דילמא אחי לאפוקי מני דבתים לחצר, ושמואל אמר הילכתא כר' שמעון בין עירבו בין לא עירבו, וכן א"ר יוחנן מי לחשך. פי' מלשון לחש, כלומר מי שהשמיצך הילכתא כר' שמעון בין עירבו בין לא עירבו, ולא גזרינן דילמא אחי לאפוקי מני דבתים לחצר, ה"ז לא גזרינן דילמא אחי לאפוקי מני דחצר לחורבה.